

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Filozofická fakulta
Ústav věd o umění a kultuře

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autor práce a studijní obor: **Bc. Monika Prokešová, DiS.**, Dějiny a filozofie umění

Název práce: ***Zaniklá synagoga v Pelhřimově***

Vedoucí práce: Mgr. Hynek Látal, Ph.D.

Slovní vyjádření, náměty a otázky k obhajobě:

Doširoka pojatá diplomová práce Moniky Prokešové vznikala relativně dlouho, ale čekání se, myslím, vyplatilo. Zatímco běžně se historikové umění zabývají dochovanými památkami, autorka předkládaného textu si sama vybrala náročnější cestu psaní o stavbě již neexistující. Současná doba čím dále častějších virtuálních rekonstrukcí zaniklých staveb zřejmě poskytuje impulzy právě k takovým tendencím v bádání. V původním zadání této diplomové práce byl i záměr pokusu o rekonstrukci pelhřimovské synagogy, časové a technické limity jeho splnění však autorce nedovolily, což není výtka, ale spíše vyjádření vědomí o dalších možnostech v rámci tématu.

Samotné pelhřimovské synagoze je v práci věnováno necelých třicet stran, což je rozsah delšího odborného článku. Autorka tedy využila výchozí zaniklou památku spíše jako příležitost pojednat o obecnějších problémech. V úvodních kapitolách je to dle mých znalostí v českém prostředí stále ještě velmi málo odborně pojednávané téma historizujících slohů střeoevropských synagog. Naopak v kapitolách následujících za těmi s ústředním tématem je to opět dlouhodobě přehlížená tematika významu nečeských architektů 19. století v českém prostředí, přičemž jedním z nich byl i Max Fleischer, autor pelhřimovské či významnější českobudějovické synagogy. Rozsah a náročnost tématu bohužel autorce nedovolily hlouběji se zabývat problémem, který z jejího textu a informačně přínosné obrazové přílohy spíše jen prosvítá. Tím je komplikovaná otázka využívání neogotiky v sakrálním prostředí a jejího významového vztahu k tzv. opravdové, středověké gotice. Bylo by zřejmě nutné více se ponořit se do způsobu práce a výuky Friedricha von Schmidta, jenž se gotickou architekturou a vídeňskými gotickými plány zabýval a k jehož žákům Fleischer rovněž náležel.

Jiným problémem, do něhož se autorka odvážně ponořila a myslím, že jeho základní rysy na vymezeném formátu dobře vystihla, je právě boření židovských svatyní v českých zemích nacistickým i poválečným

komunistickým režimem. Zdá se, že ideologie poválečného boření či alespoň cíleného zanedbávání, je stále ještě relativně málo prozkoumána. Ve zpracování jakési případové studie na příkladu osudu pelhřimovské synagogy vidím jeden z klíčových přínosů práce Moniky Prokešové.

Autorka se chvályhodně relativně podrobně zabývala nejen Fleischerovými synagogami v českém a prostředí, ale za pomoci novější zahraniční literatury představuje i všechny architektony zaniklé stavby ve Vídni. Ty se právě dočkaly digitálních rekonstrukcí jejich vnitřních prostor, a to na základě fotografií a případně dochovaných stavebních plánů. S těmi pro pelhřimovskou synagogu pracovala i autorka, takže k digitální rekonstrukci této zmizelé synagogy by byl zřejmě již jen krůček.

Aby byl pro čtenáře obraz kompletní, přináší v závěru své práce autorka krátkou kapitulu k některým významnějším židovským památkám na Pelhřimovsku, přičemž k těm dochovaným a v relativně nedávné době příkladně rekonstruovaným náleží synagoga v Nové Cerekvi.

Monika Prokešová v předkládané diplomové práci pracovala s českou i zahraniční specializovanou literaturou, dohledala prameny a plánovou dokumentaci a autentický text dokonce obohacuje dosavadní poznání. Tím dle mého názoru nejen že rozhodně splnila nároky kladené na absolventku magisterského studia, ale připravila si podklad, který by bylo možné po úpravách publikovat v relevantním periodiku.

Proto diplomovou práci Moniky Prokešové přirozeně **doporučuji k obhajobě**.

Navrhovaná klasifikace: výborně

podpis vedoucího práce

V Českých Budějovicích dne 18. srpna 2022

Stupeň klasifikace	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl/a
--------------------	---------	-------------	-------	-------------